

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Nezdařila a soudkyň a JUDr. Blanky Trávníkové a Mgr. Markéty Jiráskové v právní věci

žalobce: **SYSTÉM VÝSTAVBY, o. s. družstvo**, IČO: 25786318,
sídlem Na Výsluní 443, 267 62 Komárov
zastoupen advokátem Mgr. Milošem Znojemským
sídlem Velké náměstí 29, 500 03 Hradec Králové

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti ČR**,
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 690/42, 120 00 Praha 2

o zaplacení 11 595 349 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21. února 2018,
č. j. 18 C 117/2017-154

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně ze dne 21. února 2018, ve znění opravného usnesení ze dne 13. 4. 2019, **se potvrzuje.**
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení 900 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl soud I. stupně žalobu na zaplacení částky 11 595 349 Kč s příslušenstvím (výrok I.) Současně uložil žalobci nahradit žalované náklady řízení ve výši 900 Kč (výrok II.).
2. Žalobce se žalobou došlou soudu dne 26. 5 2017 domáhal proti žalované zaplacení škody ve výši předmětné částky. Škoda měla být žalobci způsobena nesprávným úředním postupem v rámci soudního řízení vedeného u Krajského soudu v Praze, pod sp. zn. 45 Cm 87/2011, kdy dne 29. 7.

2011 bylo vydáno soudem předběžné opatření, kterým bylo žalobci zakázáno jakkoliv nakládat s veškerým nemovitým majetkem, tedy se dvěma stavebními pozemky v obci a katastrálním území Xxx, pozemky a stavbou dvoupodlažního rodinného domu v obci a v katastrálním území Xxx a s pozemky a stavbou domu v obci a katastrálním území Xxx. Předběžné opatření trvalo od července 2011 až do 20. 5. 2016, kdy byl mezi účastníky řízení schválen smír, kterým se družstvo SYSTÉM VÝSTAVBY o. s. družstvo zavázalo, zaplatit žalobci P. N. částku 425 000 Kč. Hodnota nemovitostí ve vlastnictví žalobce, zablokovaných předběžným opatřením činila minimálně 7 000 000 Kč. Předběžným opatřením Krajský soud v Praze znemožnil žalobci prodat zablokované nemovité věci a žalobce se ocitl v závažné platební neschopnosti. Přímá škoda související s platební neschopností, vyvolanou předběžným opatřením, na úrocích, smluvních pokutách a nákladech nalézacích a exekučních řízení, činí 3 095 349 Kč. Dále žalobci vznikla škoda související s prodejem nemovitostí Xxx ve výši 2 500 000 Kč a ušlého zisku ze znemožněných dalších nákupů, zhodnocení a prodejů rodinných domů a pozemků, minimálně 6 000 000 Kč, kdy škoda dále narůstá.

3. Soud I. stupně zamítl žalobu ve věci s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 3137/2007. Podle tohoto rozhodnutí je odpovědnost žalované vyloučena.
4. Proti rozsudku soudu I. stupně podal žalobce včasné odvolání, v němž namítl, že rozhodnutím soudu byl dlouhodobě omezen v nakládání se svým majetkem. V doplnění svého odvolání žalobce doplnil, že navrhovatel předběžného opatření P. N. je nemajetný a sám na sebe podal insolvenční návrh na povolení oddlužení. P. N. je dle obsahu návrhu na povolení oddlužení starobním důchodcem s neuhrazenými závazky. Vzhledem k nemajetnosti P. N. by tak žaloba vůči uvedenému na náhradu škody byla zcela bezpředmětná. Rozhodnutí citované soudem I. stupně tak ve věci nelze použít. Mimo jiné žalobce namítl také rozpor ustanovení § 77a o. s. ř. s článkem 36 odst. 3 Listiny, když jsou dány důvody pro podání návrhu Ústavnímu soudu na zrušení tohoto ustanovení.
5. Odvolací soud odvoláním napadený rozsudek soudu prvního stupně přezkoumal podle § 212 o. s. ř. a § 21a odst. 1 a 5 o. s. ř. Po přezkoumání odvoláním napadeného rozsudku a řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.
6. Odvolací soud shledal, že ve věci samé soud I. stupně provedl dokazování v potřebném rozsahu. Soud I. stupně také správně aplikoval dotčená ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.
7. Žalobce se domáhal náhrady nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem v rámci soudního řízení vedeného u Krajského soudu v Praze, pod sp. zn. 45 Cm 87/2011 vydáním předběžného opatření dne 29. 7. 2011, kterým bylo žalobci zakázáno nakládat s jeho nemovitými věcmi v katastrálním území Xxx, dále v katastrálním území Xxx a katastrálním území Xxx. Vrchní soud v Praze, jako soud odvolací, usnesením ze dne 23. 3. 2015, částečně potvrdil rozhodnutí soudu I. stupně, o nařízení předběžného opatření a to pokud jde o zákaz dispozice s nemovitostí, zapsanou na LV č. xxx, pro obec Xxx a katastrální území Xxx c, ve zbývajícím rozsahu návrh na vydání předběžného opatření zamítl. Celé řízení bylo skončeno usnesením o schválení smíru účastníků ze dne 20. 5. 2016 č. j. 45 Cm 87/2011-160.
8. Podle § 1 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb., stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci.
9. Podle § 5 zák. č. 82/1998 Sb., stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena
 - a) rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního, nebo v řízení trestním,
Shodu s prvopisem potvrzuje E.B.

b) nesprávným úředním postupem.

10. Podle § 8 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb., nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud, rozhodující o náhradě škody vázán. Podle odstavce druhého, téhož zákonného ustanovení byla-li škoda způsobena nezákonným rozhodnutím, vykonatelným bez ohledu na právní moc, lze nárok uplatnit i tehdy, pokud rozhodnutí bylo zrušeno, nebo změněno na základě řádného opravného prostředku.
11. Podle § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb., stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti, učinit úkon, nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu, nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon, nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.
12. Podle § 77a odst. 1 o. s. ř. zaniklo-li nebo bylo-li zrušeno nařízené předběžné opatření z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo proto, že právo navrhovatele bylo uspokojeno, je navrhovatel povinen nahradit škodu a jinou újmu každému, komu předběžným opatřením vznikla. Této odpovědnosti se navrhovatel nemůže zprostit, ledaže by ke škodě nebo k jiné újmě došlo i jinak.
13. Dle závěrů Nejvyššího soudu z jeho rozsudku ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Co 3137/2007 za škodu nebo jinou újmu způsobenou předběžným opatřením, které bylo zrušeno z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo proto, že právo navrhovatele bylo uspokojeno, odpovídá navrhovatel předběžného opatření, i když předběžné opatření bylo změněno nebo zrušeno odvolacím soudem; odpovědnost státu za škodu způsobenou předběžným opatřením podle zákona č. 82/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je vyloučena. To platí i tehdy, jestliže odvolací soud změnil předběžné opatření tak, že návrh na jeho nařízení odmítl. Nejvyšší soud v odůvodnění rozhodnutí dále uvedl výslovně, že byla-li dovolateli způsobena škoda předběžným opatřením nařízeným rozhodnutím soudu prvního stupně a odklizeným rozhodnutím odvolacího soudu [srov. i úsudek soudu prvního stupně, podle kterého „prioritní příčinou (rozuměj vzniku škody) je rozhodnutí soudu a uvedené ustanovení (rozuměj ustanovení § 77 odst. 3 o. s. ř.) tak aplikovat nelze“], pak v žádném případě nelze uzavřít, že nařízením předběžného opatření „došlo ke vzniku nesprávného úředního postupu“. Ani z pohledu žalobních tvrzení nebyla škoda způsobena tím, že soud návrh na nařízení předběžného opatření neodmítl (kdyby soud ve věci zůstal nečinným nebo kdyby návrh na nařízení předběžného opatření zamítl, škoda by mechanismem popsaným v žalobě vůbec nemohla vzniknout), nýbrž tím, že požadované rozhodnutí bylo vydáno (že předběžné opatření bylo nařízeno). V konkurenci s ustanovením § 77 odst. 3 o. s. ř. (v rozhodném znění) tak za dané situace mohou být pouze příslušná ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, tedy rozhodnutím (zde vydaným v občanském soudním řízení), jež bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Ustanovení 77 odst. 3 o. s. ř. (v rozhodném znění odráží skutečnost, že soud nařizuje předběžné opatření a osvědčených skutečností, o nichž se zpravidla neprovádí dokazování a k nimž nemá žalovaný možnost se předem vyjádřit. Odpovědnost za škodu nebo jinou újmu způsobenou nařízením předběžného opatření tak logicky nese ten, kdo o nařízení požádal, a to bez zřetele k tomu, zda předběžné opatření bylo nařízeno v souladu se zákonem či nikoli. Podstatné je jen to, že k zániku či ke zrušení předběžného opatření došlo z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo proto, že právo navrhovatele bylo uspokojeno. Oporu v zákoně nemá ani úvaha, podle níž by stát odpovídal za škodu, jen kdyby odvolací soud změnil usnesení o nařízení předběžného opatření tak, že návrh na jeho nařízení odmítne (jako v tomto případě), a nikoli již tehdy, změní-li odvolací soud usnesení o nařízení předběžného opatření tak, že návrh na jeho nařízení zamítne. Kdyby mělo platit, že odpovědnost státu podle zákona č. 82/1998

Sb. je dána v prvním případě, pak by nutně musela být dána i v případě druhém (v režimu zákona č. 82/1998 Sb. by měněné rozhodnutí soudu prvního stupně bylo nezákonné v obou popsanych situacích).

14. Odvolací soud uzavírá, že v posuzované věci bylo vydáno usnesení o nařízení předběžného opatření dne 29. 7. 2011 pod č. j. 45 Cm 87/2011-20. Toto rozhodnutí bylo částečně změněno Vrchním soudem v Praze jako soudem odvolacím usnesením ze dne 23. 3. 2015 tak, že byl návrh v části zamítnut, jinak bylo rozhodnutí o předběžném opatření potvrzeno. Celé řízení bylo skončeno usnesením o schválení smíru účastníků ze dne 20. 5. 2016 č. j. 45 Cm 87/2011-160. Usnesení o předběžném opatření ze dne 29. 7. 2011, č. j. 45 Cm 87/2011-20, tak v části změněné usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 3. 2015 splňuje znaky dle § 8 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. nezákonného rozhodnutí, za něž lze žádat náhradu škody. Ve zbývající části tyto znaky nesplňuje, neboť ve své další části předběžné opatření zaniklo podle § 77 odst. 1 písm. b), c) o. s. ř., když řízení skončilo smírem účastníků.
15. Dle toho, jak byl nárok žalobcem uplatněn, nejsou splněny předpoklady pro odpovědnost žalované dle § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb., neboť žalobce nárokuje škodu za nesprávné rozhodnutí o předběžném opatření a nepopisuje předpoklady odpovědnosti nesprávného úředního postupu dle § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb.
16. Odvolací soud tedy uzavírá, že žalobce sice uplatnil nárok za rozhodnutí soudu, které obecně v části splňuje předpoklady pro odpovědnost žalované za nezákonné rozhodnutí. Nicméně dle speciální úpravy pro předběžná opatření v ustanovení § 77a odst. 1 o. s. ř. tuto odpovědnost nese navrhovatel předběžného opatření. Dále dle shora citovaného výkladu Nejvyššího soudu v rozhodnutí ze dne 23. 9. 2008, publikovaném pod sp. zn. 29 Co 3137/2007, je ustanovení § 77a odst. 1 o. s. ř. speciální úpravou, která vylučuje odpovědnost žalované dle z. č. 82/1998 Sb. Nejvyšší soud jednoznačně v citovaném rozhodnutí vyložil, že bez ohledu na okolnosti věci nelze dovést odpovědnost státu za předběžné opatření, byť by bylo i nesprávné. Nejvyšší soud ve svém výkladu nepřipustil prostor pro jakékoli úvahy o odpovědnosti žalované a námitky žalobce o nedobytnosti jeho pohledávky proti navrhovateli předběžného opatření P. N. tak nemohou být důvodné.
17. Žalobce v řízení namítl rozpor ustanovení § 77a o. s. ř. s článkem 36 odst. 3 Listiny. Podle článku 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem. Odvolací soud však má za to, že ustanovení § 77a odst. 1 o. s. ř. právo na náhradu škody nevylučuje, pouze odpovědnost nese pro tento speciální případ odpovědnosti za rozhodnutí navrhovatel předběžného opatření. Nejvyšší soud ve shora citovaném rozhodnutí ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Co 3137/2007 uvádí, že důvodem speciální úpravy je mimo jiné také zvláštní charakter rozhodnutí předběžným opatřením, kdy soudy rozhodují pouze na základě osvědčených skutečností, které popíše a doloží navrhovatel. Odpovědnost je tedy třeba přičíst navrhovateli. Z těchto důvodů odvolací soud nepředkládal Ústavnímu soudu návrh a zrušení ustanovení § 77a odst. 1 o. s. ř., jak navrhoval v odvolacím řízení žalobce.
18. Pro úplnost odvolací soud uvádí, že žalobce v řízení také dostatečně nepopsal škodu, jejíž náhradu v řízení nárokuje, neboť v části nároku na zaplacení škody z nákladů vzniklých dluhů zcela absentuje konkrétní popis jednotlivých uhrazených sankcí a tuto část nároku proto nelze považovat za dostatečně popsanou a doloženou. V části nároku žalobce za ztrátu na jeho obchodech rovněž absentují konkrétní údaje o ušlých obchodech a zcela absentují doklady o škodě, neboť žalobce svůj nárok doložil výhradně několika doklady o probíhajících exekucích. Doklady o exekucích však nemohou být důkazy o ušlém zisku nebo ztrátě na obchodech žalobce. Žalobce ve své žalobě sice odkazuje na znalecký posudek, ale tento blíže nepopisuje a ani nedokládá.
19. Odvolací soud tak ve shodě se soudem I. stupně uzavřel, že nárok na odškodnění žalobce není opodstatněný. Na základě těchto skutečností postupoval odvolací soud podle § 219 o. s. ř.

a napadený rozsudek potvrdil jako věcně správný, včetně věcně správného rozhodnutí o nákladech řízení, jehož znění bylo v souladu s § 142 odst. 1 o. s. ř., za použití § 151 odst. 3 o. s. ř.

20. O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 o. s. ř., ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř., když žalovaná měla v řízení úspěch. Žalované náleží podle § 151 odst. 3 o. s. ř. náhrada za její úkony jako nezastoupenému účastníku ve výši 300 Kč podle vyhlášky č. 254/2015 Sb. Žalovaná v odvolacím řízení učinila úkony v podobě vyjádření k odvolání žalobce a účasti na dvou jednáních odvolacího soudu. Žalované tak náleží náhrada nákladů ve výši 900 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

Praha 13. května 2020

JUDr. Aleš Nezdařil v. r.
předseda senátu